

POZVAJU VAS NA
PARIS

20. VÝROČIA
ROVNEHO VÍTAZSTVA
PRACUJÚCICH

PROGRAM OSLAV

21. februára 1968 o 14 hodine

Uctievacej tabule na budove RYBNÝ
na námestí praconíckych vo Februari 1948

21. februára 1968 o 14 hodine

Uctievacej tabule na budove RYBNÝ
na námestí SNP

Uctievacej jednotky (JN, armády a SNB) praconíckych
uľami mesta

PROGRAM FEBRUAROVÉHO VÍTAZSTVA PRACUJÚCICH

DÝ

KOMORNEJ
DOBÝ

DO... ECHNIKY

Salava, Kocofom 17, telóno 677-11,
na mesiac FEBRUAR 1968

FAMIN... KU...
DNEVYACIA

ST...
CM...

SEVA
STAVY

ZI...
STV...

V...

A HISTORIKY VYROČIA
LISSABON
SLAV

20. VÝROČIA
FEBRUAROVÉHO VÍTAZSTVA
PRACUJÚCICH

PROGRAM OSLAV

21. februára 1968 o 14 hodine

Uctievacej pamätnej tabule na budove RYBNÝ
na námestí praconíckych vo Februari 1948

21. februára 1968 o 14 hodine

Uctievacej pamätnej tabule na budove RYBNÝ
na námestí SNP

Uctievacej jednotky (JN, armády a SNB) praconíckych
uľami mesta

PROGRAM FEBRUAROVÉHO VÍTAZSTVA PRACUJÚCICH

BOLOGNA

BOLOGNA

Teorivá skupina
intergeneracia

STVOREN
KRON

VYDANIE...
VLADA CLENE

Nev...
Vetok...
Z...
Z...

**ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ.
У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

I (75) ТОМ

УДК 37.013-053.5(082)
ББК 74.200я43
Т 43

ISSN 2308-3778

Рекомендовано Вченою радою
Інституту проблем виховання НАПН України. Протокол № 9 від 30 жовтня 2017 року.

Видання здійснено за сприяння Міжнародної Експертної Агенції
“Консалтинг і Тренінг” та Східно-Європейського Інституту Психології (Україна – Франція)

Редакційна колегія випуску:

Кремень В.Г., Савченко О.Я., Маноха І.П., Ляшенко О.І., Коцур В.П.,
Вашуленко М.С., Бех І.Д., Петрочко Ж.В.

Відповідальний редактор випуску:

Маноха І.П., доктор психологічних наук, професор

Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць - Тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. - Вип. 21. - Кн. 3. - Том I (75). - К.: Гнозис, 2017. - 506 с.

Theoretical and methodical problems of education of children and pupils: sciences works - Thematic issue “Higher Education of Ukraine in the Context of Integration into the European Educational Space”. - Vol. 21. - Ch. 3. - Volume I (75). - K.: Gnosis, 2017. - 506 p.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20691-10491.

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України Наказом МОН України від 12.05.2015 № 528.

Збірник включено до міжнародних наукометричних баз Index Copernicus International, Google Scholar, ERIH PLUS.

У тематичному випуску вміщені наукові статті фахівців з питань вищої освіти, присвячені актуальній проблемі входження України до європейського освітнього простору. Перспективи євроінтеграційних процесів у сфері вищої освіти, вимоги Болонського процесу та питання готовності України відповідати цим вимогам, моніторинг якості освіти, стандарти європейського освітнього простору та завдання, що стоять перед вищою освітою України сьогодні - ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску. У центрі уваги також питання управління якістю освіти, перспективи запровадження механізмів сучасного освітнього менеджменту, а також - умови й напрями оптимізації та розвитку вищої освіти України в сучасних умовах. Для фахівців-освітян, науковців, дослідників психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

ISBN 978-966-2760-55-2
ISSN 2308-3778

© Інститут проблем виховання НАПН України, 2017 р.
© Східно-Європейський Інститут Психології, 2017 р.
© Міжнародна Експертна Агенція “Консалтинг і Тренінг”, 2017 р.
© Видавництво “Гнозис”, 2017 р.

**HIGHER EDUCATION OF UKRAINE
IN THE CONTEXT
OF INTEGRATION TO EUROPEAN
EDUCATIONAL SPACE**

УДК 37.013-053.5(082)
ББК 74.200я43
Т 43

ISSN 2308-3778

*Рекомендовано вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 9 від 30 жовтня 2017 р.)*

Редакційна колегія:

Бех І.Л., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор ІПВ НАПН України;

Алексєєнко Т.Ф., доктор педагогічних наук, завідувач лабораторії соціальної педагогіки ІПВ НАПН України;

Комаровська О.А., доктор педагогічних наук, завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти ІПВ НАПН України;

Коновець С.В., доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії громадянського та морального виховання ІПВ НАПН України;

Миропольська Н.Є., доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти ІПВ НАПН України;

Петрочко Ж.В., доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з науково-експериментальної роботи ІПВ НАПН України;

Федорченко Т.Є., доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя ІПВ НАПН України;

Шахрай В.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії виховання в сім'ї та закладах інтернатного типу ІПВ НАПН України;

Золотарьова А.В., доктор педагогічних наук, професор, заступник директора ІПН ФГБОУ ВПО «Ярославский государственный педагогический университет имени К.Д. Ушинского» (Росія);

Ромм Т.О., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Інституту історії гуманітарної і соціальної освіти Новосибірського державного університету (Росія);

Бурвите С., доктор соціальних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної освіти Литовського едукологічного університету (Вільнюс, Литва);

Півоварські Ю., доктор філософії, почесний професор, ректор Вищої школи громадської та індивідуальної безпеки «Areigon» (Краків, Польща);

Юрчак В., доктор філософії, професор, завідувач кафедри безпеки й оборони Академії збройних сил імені генерала Штефаника (Ліптовські Мікулаш, Словаччина).

Рецензенти: **Радул В.В.**, доктор педагогічних наук, професор;
Маноха І.Л., доктор психологічних наук, професор

ISBN 978-617-7009-28-2
ISBN 978-966-2760-71-2

ТЕМАТИЧНИЙ ВИПУСК

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Вип. 21-3, Том I (75), 2017 р.

Тематичні рубрики випуску:

Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі

Управління якістю освіти: стандартизація та інноваційність

Моніторинг якості освіти: засоби, технології та перспективи

Сучасний освітній менеджмент: економічні, організаційні та психологічні засоби реалізації в Україні, Європі та світі

Філософія та психологія освіти

Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації

Послідовність загальної середньої та вищої освіти як європейський стандарт

Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні

Освіта. Культура. Глобалізація: виклики сьогодення

Інтеграційний потенціал сучасної освіти: геополітичні, ринкові та екзистенційні важелі впливу

Сучасна освіта як контраверсійний феномен: суперечності та інноватика

**Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти
в Україні, Європі та світі**

Управління якістю освіти: стандартизація та інноваційність

Моніторинг якості освіти: засоби, технології та перспективи

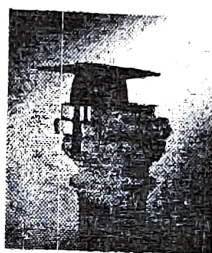
**Сучасний освітній менеджмент: економічні, організаційні та психологічні
засоби реалізації в Україні, Європі та світі**

Філософія та психологія освіти

**Послідовність загальної середньої та вищої освіти
як європейський стандарт**

Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації

**Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських
стандартів вищої освіти в Україні**

**The Bologna process and prospects of higher education
in Ukraine, Europe and the world**

Management for the quality of education: experience and innovations

Monitoring the quality of education: tools and technologies

**Modern means of training and education:
problems of implementation and standardization**

Philosophy and Psychology of Education

The sequence of secondary and higher education as a European standard

**Modern educational management: economic, organizational and psychological
means implementation in Ukraine, Europe and the world**

**Psychological, educational and organizational conditions for the implementation
of European standards of higher education in Ukraine, Europe and the world**

**Новітні засоби навчання:
проблеми впровадження
та стандартизації**

ЗМІСТ

**НОВІТНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ 7**

АНІСКЕВИЧ С.В. , Методика диференціації педагогічних форм, засобів та методів фізичного виховання студентів	8
БЕЛОУС І. В., СТУЧИНСЬКА Н. В., ТКАЧЕНКО М. М. , Навчання основ променевої діагностики з використанням мережних технологій	17
БОГАТЫРЕВА Е. В., БОБОШКО Л. Г., ГОРКУНЕНКО О. А., ЛАХТАРЕНКО Н. В. , Современные методы обучения биоорганической и биологической химии в медицинских вузах	33
ГАГАРІН М. І , Проектування та його сутність: історико-педагогічний аспект	42
ГОЛОВКОВА Т. А., АНТОНОВА О. В. , Сучасні методи навчання для формування професійних компетентностей	50
ДЕМИДОВИЧ О.М. , Змішане навчання у процесі викладання іноземної мови студентам-медикам	59
ДІДКОВСЬКИЙ В.А. , Шляхи оптимізації професійно орієнтованої фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної поліції України	74
ЗАВІЗІОН В.Ф., БОНДАРЕНКО І.М., ЛОГВИНЕНКО В.В., ПРОХАЧ А.В., ХОДЖУЖ М.І., КИСЛИЦИНА В.С., МАШТАЛЕР В.Є., ХВОРОСТЕНКО Ю.М., ДМИТРЕНКО К.О., АЛЬХАМОУД АЛЬМАТАР Х.В. , Кейс-методи навчання та їх поєднання з ігровими та комунікаційними технологіями у формуванні компетенцій клініко-променевої діагностики в онкології	81
ЗАПОРОЖЦЕВА Ю. , Інноваційні форми організації освітнього процесу в професійному навчанні педагогів	96
ІПАТОВА Д.П. , Інноваційні технології у вищій освіті	108
КОЗЛОВ С. В., АЛЕКСЄЄНКО О. А., СУЛОЄВ К. М., АЛЕКСІН Г. Б., ПОВСТЯНИЙ В. А., СНІСАР О. С. , Перспективи використання електронного навчально-методичного контенту при формуванні загальних та фахових компетенцій майбутніх лікарів	120

БЕСПАЛЬКО Г. М. , Суспільно-історичні обставини та етапи генези теорії і практики естетичного розвитку дітей дошкільного віку засобами зображувальної діяльності (др. пол. XX – поч. XXI ст.)	256
БИЛОГУР В.Є., ІВАНЕНКО В. В. , Формування концепції самореалізації особистості у спорті в умовах трансформаційних змін: теоретичні і праксеологічні виміри	266
ВОВЧОК Я. , Готовність майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму	279
ЗЕМЛЯКОВА Т. Д., ГОЛОВКОВА Т. А., АНТОНОВА О. В. , Особенности гендерных соотношений биоритмов и стресса у студентов медицинского вуза и способы их гармонизации	294
КАЛУГІНА Т. В. , Готовність викладачів іноземної мови до професійного саморозвитку як психолого-педагогічна проблема	304
ЛАРИНА Т. В. , Деякі дидактичні аспекти професійної підготовки молодших спеціалістів у коледжах України	312
МАКАРЕНКО Н. М. , Формування компетенцій у процесі навчання у вищій школі	328
МАРТИНЮК А.П., ГУБІНА А.М., ТРИНДЮК В.А. , Розвиток навчально-пізнавальної компетенції студентів за допомогою навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням»	336
МОРОЗОВА М.М. , Проблема формування економічної компетентності студентів гуманітарних спеціальностей у навчально-виховному процесі ВНЗ: проміжні результати науково-експериментального дослідження	348
НІКІТИНА І. В. , Гендерні особливості мотивації студентів технічного університету	357
ПАНАСЮРА Г.С. , Реалізація компетентнісного підходу у післядипломній освіті учителів природничих дисциплін	365
РАТУШИНСЬКА А. С. , Педагогічний самоменеджмент	377
ШИШКА І. В., ГОЛОВАХА М. Л., КУДІЄВСЬКИЙ А. В., КИСЛИЦЯ Є. В. , Проблема підготовки інтернів з травматології та ортопедії в сучасних умовах для бюджетних та контрактних випускників медичних університетів з подальшим працевлаштуванням	387
ШЛЄІНА Л. І. , Теоретичні засади формування гендерної компетентності студентів непедагогічних спеціальностей	394
ШПІЛЬЧАК Л. Я. , Корекція професійних умінь і навичок роботи майбутніх соціальних педагогів з дітьми із дистантних сімей	402

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Актуальність дослідження. Початок ХХІ століття став новим якісним рубежем в історії розвитку людства, адже глобалізація, інформаційна революція, гуманізація, демократизація суспільства, інтенсифікація крос-культурних комунікацій суттєво вплинули на основи соціальної системи, спричинивши глибинні зміни соціальних інститутів і практик повсякденного життя людей, їх уявлень, цінностей, міжособистісних комунікацій, моральних норм, життєвих цілей і стратегій. Зазначені перетворення призвели до необхідності досягнення складних онтологічних проблем нової реальності з метою вироблення комплексної стратегії адекватного протистояння новим цивілізаційним викликам та актуалізували проблему щодо формування нової інфраструктури соціальних взаємовідносин, особистісних комунікацій (зокрема гендерних), які потребують належного методологічного забезпечення.

Становлення української держави, утвердження цивілізованих норм життя, інтеграція у Європейське співтовариство передбачає гармонізацію суспільних відносин. Розвиток нашого суспільства вимагає радикальних змін у забезпечення рівних можливостей громадян незалежно від статі у різних сферах суспільного життя.

Значне місце у трансформації існуючої системи гендерних відносин, формуванні егалітарної свідомості молодого покоління належить системі освіти. Саме освіта як одна з найважливіших соціальних інституцій виконує функції передачі та поширення знань, вмінь, цінностей, ідеалів і норм від одного покоління до іншого, спроможна закласти теоретичні та практичні засади для гендерного виховання студентської молоді.

Аналіз останніх досліджень. Треба визнати, що компетентнісний підхід є ключовим об'єктом рефлексії в сучасній українській педагогічній науці. Безпосередньо упровадження компетентнісного підходу досліджували такі вітчизняні науковці, як В. Гриньова, Ю. Бойчук, І. Бойко, О. Гулай, Т. Кристопчук, С. Куликовський, Я. Логвінова, О. Локшина.

Джерелознавчу базу дослідження становлять наукові доробки вчених щодо: гуманітаризації та гуманізації національної системи вищої професійної освіти (І.Зязюн, Н.Ничкало, О.Савченко, О.Сухомлинська, М.Ярмаченко та ін.); інтеграції гендерних досліджень у професійну підготовку студентів (С.Вихор, І.Іванова, І.Мунтян, О.Цокур та ін.); гендерної педагогіки і психології (Л. Булатова, Т.Говорун, О.Кікінежді, І.Кльоцина, В.Кравець, Л.Штильова та ін.);

гендерної освіти і виховання студентів (І.Зверева, Я.Кічук, Л.Міщик, С.Харченко, Л.Яворська та ін.); становлення гендерної ідентичності юнаків і дівчат періоду студентської юності (І.Кін, А.Мудрик, З.Фройд, Е.Шпранглер, Е.Еріксон та ін.); формування професійно важливих якостей та культури майбутніх фахівців (О.Біда, М.Букач, С.Величко, В.Гриньова, С.Золотухіна, Л.Кондрашова, З.Курлянд, С.Мельничук, В.Радул, А.Рацул, Р.Хмельюк та ін.).

Попри значну увагу з боку вітчизняних науковців до типологічного аналізу компетентностей та визначення специфіки компетентнісного підходу проблема відповідності визначень термінології компетентнісної парадигми принципам логіки та методології наукового дослідження, типологія самих методологічних підходів до розуміння компетентності, конструктивна критика методологічних рішень у розбудові компетентнісного дискурсу залишаються недостатньо вивченими аспектами імплементації компетентнісного підходу до вітчизняної системи вищої освіти. Аналіз попередніх досліджень засвідчив, що розвиток гендерної компетентності здобувачів вищої школи України це наукові дослідження і підготовка майбутніх науковців та навчання інтелектуальних професій. Оскільки йдеться не про початкову професійну підготовку, а про підготовку фахівців високого рівня кваліфікації для різних галузей господарства і суспільного життя, а отже про фахівців, які з часом поповнять інтелектуальну еліту суспільства, визначатимуть напрям і темпи його розвитку. У переліку необхідних компетенцій таких фахівців гендерна компетентність має посідати чільне місце. Проте сформувати складові гендерної компетентності може сьогодні не кожен вищий навчальний заклад, адже важливими є не лише знання і не кількість вивчених дисциплін. Насправді, фахівця формує не тільки зміст повідомлень в ході навчального процесу, а й сама атмосфера, в якій це навчання відбувається.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування педагогічних умов формування гендерної компетентності в культурологічній освіті студентів. Відповідно до мети можна виділити такі завдання: проаналізувати найефективніші засоби формування гендерно компетентної особистості; розглянути основні компоненти гендерної компетенції; проаналізувати наслідки впровадження гендерних аспектів у навчально-виховний процес.

Виклад основного матеріалу дослідження. Доцільним питанням гендерного виховання студентської молоді є формування гендерної компетентності. Гендерну компетентність окреслюють як набуту у процесі навчання інтегровану здатність особистості, яка складається із знань, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці, спрямованих і спонтанних впливів на особистість студента, що допомагає засвоїти знання про гендер, норми, правила поведінки та установки у суспільстві, сприяє становленню повноцінних членів суспільного життя. Крім того, формування гендер-

ної компетентності – це цілеспрямована діяльність, у результаті якої людина демонструє компетентність у ситуаціях із вираженою гендерною складовою. Іншими словами – це рух у напрямку від гендерної некомпетентності до компетентності, тобто придбання та освоєння гендерних знань, умінь і способів гендерно коректної поведінки. Виділені складові гендерної компетентності (сформульовані як знання та вміння) можуть допомогти у формулюванні кінцевих цілей навчання в процесі гендерної освіти.

Важливо розуміти, що компетентнісний підхід постає певною модифікацією традиційного для вітчизняної педагогічної науки діяльнісного підходу. На жаль, у більшості досліджень компетентнісний підхід розглядається в якості модернізаційної інновації, що стосується змісту діяльності, залишаються менш дослідженими. Чи має теорія компетентнісної освіти ознаки парадигмальності? Навряд. Оскільки її впровадження мотивоване не народженням принципово нового визначення людини як суб'єкта, не діалектичним зняттям або революційним розривом з попереднім науковим досвідом, а протиріччями суспільного буття, посиленнями розвитком сучасних інформаційних технологій.

У процесі дослідження гендерного виховання студентської молоді актуальним є питання про формування гендерної компетентності. О. О. Нежинська вважає, що «під гендерною компетентністю особистості слід розуміти знання, уміння, навички, що зумовлюють взаємодію з особами різної статі на засадах гендерної рівності, опосередковані їх індивідуально-психологічними (маскуліність/фемінність, гендерна ідентичність, гендерні установки та стереотипи), які проявляються в повсякденній життєдіяльності, спілкуванні та поведінці з особами різної статі» [6, с. 212]. Т. О. Грабовська гендерну компетентність окреслює «як процес спрямованих і спонтанних впливів на особистість, що допомагає засвоїти знання про гендер, норми, правила поведінки та установки відповідно до культурних уявлень про роль, становище й призначення представників різних статей у суспільстві, сприяє становленню повноцінних членів суспільного життя і залучає їх до усталеної системи гендерних ролей» [4, с. 142]. Крім того, такий процес передбачає формування якостей, рис і властивостей, що визначають необхідне суспільству ставлення людини до представників іншої статі та рівноправні соціальні взаємини статей.

Гендерна компетентність конструюється на основі аналізу моделей гендерних взаємовідносин, котрі розвиваються і трансформуються в суспільстві. У структурі гендерної компетентності виділяються три її складові [5, с. 212]: когнітивна (обізнаність та усвідомлення гендерної проблематики), операційна (уміння і навички щодо впровадження гендерного підходу в управлінні в практику) та особистісна (прийняття себе і своєї статі, толерантне ставлення до представників іншої статі, засноване на гендерній рівності представників обох

статей, бачення та попередження негативних проявів гендерних стереотипів). Гендерно не компетентні особистості не можуть звільнитися від тиску гендерно-поляризованої і андроцентричної культури, тому вони часто переживають конфліктні стани нереалізованих особистісних прагнень і невідповідності очікуванням. Одним з найефективніших засобів формування гендерно компетентної особистості є використання гендерної теорії в освіті студентів, оскільки:

1. гендерні питання – це питання виховання;
2. гендерні знання, цінності і стереотипи транслиуються освітніми засобами через весь комплекс предметів, і через прихований навчальний план [10, с. 293];

Гендерний підхід в освіті має спиратися на концептуальні положення гендерної теорії, з точки зору яких повинні бути проаналізовані педагогічні явища як стратегія впровадження цих положень в освітню практику, до ціннісних орієнтацій якої входить гендерна складова. В освітній практиці гендерний підхід орієнтований на формування та затвердження практики рівних, що не залежать від статі, можливостей самореалізації особистості у всіх сферах його життєдіяльності та врахування статевої особливості мислення у організації навчальних занять.

Використання гендерної теорії в освіті студентів непедагогічних спеціальностей буде ефективною, якщо виділити її основні принципи і розглянути, як вони можуть бути реалізовані у формуванні гендерної компетентності студентів.

Педагогічний процес має ґрунтуватись на таких принципах гендерної теорії:

1. Гендерна соціалізація не має бути пасивним процесом;
2. Необхідна цілеспрямована педагогічна робота, яка б забезпечила формування гендерної компетентності, установок особистості на егалітаризм, гендерних нонконформістів;
3. Необхідно заохочувати як молодь розвивати широкий спектр людських якостей, який би не був обмежений рамками належності до певної статі;
4. Існуюча освітня система завдяки прихованому навчальному плану нав'язує патріархальні, андроцентричні, гетеросексистські стереотипи, цінності, установки і моделі поведінки;
5. Формування егалітарної гендерної компетентності можливе на основі використання принципу релятивізму, уваги до власного досвіду та розвитку критичного мислення.

В умовах сучасного суспільства формування гендерної компетентності студентів має відбуватися в рамках егалітарної гендерної культури, яка направлена на реалізацію принципів гендерної рівності. Про це свідчать як

дови вітчизняної системи освіти, що має від ідентифікації самих освітніх механізмів, засобів та концепцій переходити до виявлення суспільних умов актуалізації компетентнісного підходу. Використання гендерної теорії в освіті студентів є основним фактором формування їх гендерної компетентності. В основі гендерної компетентності особистості лежить гендерна компетентність, реальний зміст якої залежить від нормативноціннісних настанов гендерної культури, що домінує у суспільстві. Тому необхідна цілеспрямована педагогічна робота, яка б сприяла формуванню гендерної компетентності, установок особистості на егалітаризм, гендерний нонконформізм. Подальші дослідження у такому напрямку мають попередити перетворення компетентнісної парадигми на самоціль.

Список використаної літератури:

1. Бойчук Ю.Д. Компетентнісний підхід як основа модернізації сучасної освіти / Бойчук Ю. Д. // Освітній простір. Глобальні, регіональні та інформаційні аспекти : наук. метод. журн. – Чернівці : Черемош, 2013. – Вип. 13. – С. 130–135.
2. Бондар І.С. Компетентнісний підхід як сучасний інструмент державного управління розвитком вищої освіти в Україні / І. С. Бондар // Інвестиції: практика і досвід. – 2015. – №8. – С. 112–115.
3. Гулай О.І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти / О. І. Гулай // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки. – 2009. – №2. – С. 41–51.
4. Грабовська Т. О. Шляхи гуманізації відносин педагогів з учнями / Т. О. Грабовська // Навчально-методичні проблеми формування оптимального педагогічного клімату в шкільному колективі. – К. : МАУП, 1999. – 134 с.5
5. Гендерний підхід в управлінні загальноосвітніми навчальними закладами : навч. посібник / За заг. ред. В. В. Олійника, Л. І. Даниленко. – К. : Логос, 2004. – 212 с.
6. Нежинська О. О. Модель гендерної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів / О. О. Не-жинська; Університет менеджменту освіти АПН України, Асоц. Без перерв. освіти дорослих ; редкол.: О. Л. Ануфрієва та ін. ; голов. ред.. В. В. Олійник // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. – К. : Геопринт, 2008. – Вип. 10. – С. 212–219.
7. Слободянюк О. М. Гендерна теорія як фактор формування гендерної компетентності в культурологічній освіті студентів/ О. М. Слободянюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2011. – № 4. – С. 198
8. Кристопчук Т.Є. Компетентнісний підхід: європейський вимір / Т. Є. Кристопчук // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2011. – №6. – С. 33–41.

9. Куликовський С. Генеза поняття «компетентність» у європейській та українській педагогічній науці / С. Куликовський // Людинознавчі студії. Педагогіка. – 2014. – Випуск 29. – С. 92–103.
10. Ярская-Смирнова Е. Гендерное неравенство в образовании : понятие скрытого учебного плана / Е. Ярская-Смирнова // Гендерные исследования. – 2000. – № 5. – С. 295–301.
11. Закон України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01 липня 2014 року // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – №37-38. – Ст. 2004

References:

1. Boichuk Yu.D. Kompetentnisnyi pidkhid yak osnova modernizatsii suchasnoi osvity / Boichuk Yu. D. // Osvitnii prostir. Hlobalni, rehionalni ta informatsiini aspekty : nauk. metod. zhurn. – Chernivtsi : Cheremosh, 2013. – Vyp. 13. – S. 130–135.
2. Bondar I.S. Kompetentnisnyi pidkhid yak suchasnyi instrument derzhavnoho upravlinnia rozvytkom vyshchoi osvity v Ukraini / I. S. Bondar // Investytsii: praktyka i dosvid. – 2015. – №8. – S. 112–115.
3. Hulai O.I. Kompetentnisnyi pidkhid yak osnova novoi paradyhmy osvity / O. I. Hulai // Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Pedagogichni nauky. – 2009. – №2. – S. 41–51.
4. Hrabovska T. O. Shliakhy humanizatsii vidnosyn pedahohiv z uchniamy / T. O. Hrabovska // Navchalno-metodychni pro-blemy formuvannia optymalnoho pedahohichnoho klimatu v shkilnomu kolektyvi. – K. : MAUP, 1999. – 134 s.5
5. Hendernyi pidkhid v upravlinni zahalnoosvitnimy navchalnymy zakladamy : navch. posibnyk / Za zah. red. V. V. Oliinyka, L. I. Danylenko. – K. : Lohos, 2004. – 212 s.
6. Nezhynska O. O. Model hendernoi kompetentnosti kerivnykiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv / O. O. Ne-zhynska; Universytet menedzhmentu osvity APN Ukrainy, Asots. Bez pererv. osvity doroslykh ; redkol.: O. L. Anufriieva ta in. ; holov. red.. V. V. Oliinyk // Visnyk pisliadyplomnoi osvity: zb. nauk. prats. – K. : Neoprynt, 2008. – Vyp. 10. – S. 212–219.
7. Slobodianiuk O. M. Henderna teoriia yak faktor formuvannia hendernoi kompetentnosti v kulturolohichnii osviti studentiv/ O. M. Slobodianiuk // Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu. – 2011. – № 4. – S. 198
8. Krystopchuk T.Ie. Kompetentnisnyi pidkhid: yevropeyskyi vymir / T. Ye. Krystopchuk // Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Seriya: Pedagogika. – 2011. – №6. – S. 33–41.
9. Kulykovskiy S. Heneza poniattia «kompetentnist» u yevropeiskii ta ukrainskii pedahohichnii nautsi / S. Kulykovskiy // Liudynoznavchi studii. Pedagogika. – 2014. – Vypusk 29. – S. 92–103.
10. Yarskaia-Smyrnova E. Hendernoe neravenstvo v obrazovanyy : poniatye

- skrytoho uchebnoho plana / E. Yarskaia-Smyrnova // Hendernye yssledovaniya. – 2000. – № 5. – S. 295–301.
11. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» №1556-VII vid 01 lypnia 2014 roku // Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR). – 2014. – №37-38. – St. 2004

Shleina L.I.

**THEORETICAL PRINCIPLES OF FORMING GENDER COMPETENCE OF STUDENTS
OF NON-PROFESSIONAL SPECIALTIES**